RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 223.859 van 13 juni 2013
in de zaak A. 202.165/VII-38.290.

In zake : Chris DE GANCK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Michiel Deweirdt
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Doorniksewijk 66
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Steve Ronse en Kaat Decock
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
President Kennedypark 6, bus 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 20 oktober 2011, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 22 augustus 2011 waarbij het bestuurlijk beroep ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant van 3 maart 2011, houdende het verlenen aan Jozef Veugelen van de milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een rundvee- en varkensbedrijf, gelegen aan Heideken 18 te Lubbeek, ongegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 februari 2013.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Michiel Deweirdt, die verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Dirk Van Heuven, die loco advocaat Steve Ronse verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 17 november 2010 dient Jozef Veugelen een milieuvergunningsaanvraag in voor het verder uitbaten en veranderen van een rundvee- en varkensbedrijf, gelegen aan Heideken 18 te Lubbeek. Sinds 1993 is de

exploitant houder van een milieuvergunning voor 1.000 varkens en 140 runderen. De inrichting is volgens het geldende gewestplan Leuven gelegen in agrarisch gebied. De verzoeker woont in de nabijgelegen Geulbosweg en zegt vaak geurhinder van deze inrichting te ondervinden.

3.2. Naar aanleiding van het openbaar onderzoek dient de verzoeker een op 28 december 2010 gedagtekend bezwaarschrift in op het gemeentehuis, dat evenwel pas op 4 januari 2011 voor ontvangst wordt afgestempeld.

3.3. Op 3 maart 2011 verleent de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant de gevraagde milieuvergunning, beslissing die op 23 maart 2011 door aanplakking wordt bekendgemaakt.

De vergunning wordt afhankelijk gesteld van de naleving van de volgende bijzondere voorwaarde :

"Art. 4§2.1
Aangezien voor de bestaande stallen een hervergunning gevraagd wordt voor een termijn van 20 jaar, dient de exploitant ervoor te zorgen dat ook deze stallen binnen bepaalde termijnen als zijnde AEA (ammoniakemissiearm) kunnen beschouwd worden.
Daartoe geldt de verplichting dat de exploitant de bestaande stallen dient aan te passen met een systeem uit de lijst van AEA-stalsystemen (bijlage 1 bij het Ministerieel Besluit van 19 maart 2004) of kan de exploitant in samenspraak met AMV kiezen voor een alternatief systeem dat voldoet aan Afd. 4.1.2 van Vlarem II. De informatie over het toegepaste stalsysteem wordt overgezonden aan de deputatie.
Inzake ingangsdatum wordt verwacht dat binnen een termijn van 10 jaar na de beslissing tot hervergunning (voor 20 jaar) voldaan wordt aan bovenvermelde verplichting.
Om rekening te houden met de gangbare afschrijvingsperiode van 25 jaar voor stallen kan deze ingangsdatum verschoven worden naar het einde van de afschrijvingsperiode indien de exploitant kan aantonen dat dit tijdstip later valt dan de hoger vooropgestelde datum van 10 jaar na onderhavige beslissing tot hervergunning.
Hierbij wordt aangenomen dat het tijdstip van ingebruikname geldt als start van de afschrijvingsperiode".

3.4. De verzoeker stelt administratief beroep in tegen voormelde beslissing.

3.5. In het kader van de beroepsprocedure worden de volgende adviezen verleend :

- de afdeling Operationeel Waterbeheer van de Vlaamse Milieumaatschappij : deels gunstig;
- de afdeling Milieuvergunningen : gunstig;
- de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid : gunstig;
- de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie : gunstig.

3.6. Op 22 augustus 2011 verklaart de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur het ingestelde beroep ongegrond en bevestigt zij de door de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant verleende milieuvergunning.

Dit is het thans bestreden besluit, dat als volgt is gemotiveerd :

"(…)

Overwegende dat het beroep ingediend door omwonenden betrekking heeft op het verlenen van een milieuvergunning voor het verder exploiteren en veranderen van een runderen- en varkensbedrijf; dat de vergunning meer bepaald werd verleend voor stallen met 134 runderen en 1.006 varkens ouder dan 10 weken, stalplaatsen voor 10 landbouwvoertuigen, opslag van 5.000 l mazout en bijhorende verdeelslang, opslag van 2.110 m³ dierlijke mest en een grondwaterwinning met een debiet van 3.300 m³/jaar;

Overwegende dat in een straal van 100 m rondom de perceelgrens van de inrichting circa 6 woningen liggen, allen in agrarisch gebied gelegen; dat de meest nabijgelegen woning op circa 10 m van de perceelgrens ligt; dat de woning van de beroepsindieners zich op circa 300 m ten oosten van het bedrijf bevindt, in agrarisch gebied;

Overwegende dat er tijdens het openbaar onderzoek 1 bezwaarschrift werd ingediend; dat het bezwaarschrift betrekking heeft op geurhinder en afkomstig is van de beroepsindieners;

Overwegende dat artikel 17, §2, van titel I van het VLAREM stelt dat de bekendmaking van de milieuvergunningsaanvraag wordt aangebracht op een schutting of op een aan een paal bevestigd bord op de grens tussen het perceel en de openbare weg en evenwijdig met deze laatste en op een maximumhoogte van 2 m; dat de bekendmaking voldoende zichtbaar was vanop de openbare weg aangezien de beroepsindieners de bekendmaking nog voor het einde van het openbaar onderzoek hebben opgemerkt, zoals vermeld wordt in het

beroepschrift;

Overwegende dat de exploitant momenteel vergund is voor 1.000 varkens; dat deze gehuisvest worden in 2 klassieke stallen met een stalvloer met een roosteroppervlakte van meer dan 50 %; dat 460 varkens zich in een stal bevinden voorzien van een mechanisch verluchtingssysteem met een uitlaatopening op minder dan 0,5 m boven de nok, zonder pet; dat 546 varkens zich in een stal bevinden die natuurlijk verlucht wordt, zonder afdekking;

Overwegende dat er in de beoogde toestand 6 varkens bijkomen; dat deze 6 varkens gestald worden in een kleine stal naast de loods; dat de vloer van de hokken een roosteroppervlakte van meer dan 50 % heeft; dat deze stal natuurlijk verlucht wordt;

Overwegende dat er, niettegenstaande de nabijheid van enkele woningen, geen klachten over het bedrijf bekend zijn betreffende geurhinder of andere vormen van hinder; dat een vertegenwoordiger van de afdeling Milieuvergunningen op 15 juni 2011 ter plaatse vaststelde dat er geen varkens en runderen op het bedrijf aanwezig waren; dat er op dat moment geen geurhinder kon vastgesteld worden; dat de bijkomende geurhinder ten gevolge van de uitbreiding met 6 varkens verwaarloosbaar zal zijn;

Overwegende dat het klassieke stallen betreffen; dat de verplichting om stallen ammoniakemissiearm uit te voeren volgens titel II van het VLAREM enkel geldt voor nieuw te bouwen stallen; dat volgens de exploitant de stal voor 460 varkens ouder is dan 40 jaar en de stal voor 540 varkens circa 35 jaar oud is; dat de opgelegde voorwaarde bijgevolg strenger is dan het VLAREM; dat de exploitant hiertegen niet in beroep is gegaan;

Overwegende dat er aan de stallen in de beoogde situatie circa 70 waarderingspunten worden toegekend; dat er voldaan wordt aan de voorwaarde om een afstand van 225 m ten opzichte van een hindergevoelig gebied te respecteren;

Overwegende dat men momenteel vergund is voor 140 runderen; dat er in de beoogde toestand 134 runderen gestald zullen worden; dat de runderen gehuisvest worden in 4 stallen; dat deze stallen natuurlijk verlucht worden;

Overwegende dat de voornaamste geluidsbronnen de ventilatoren en het laden en lossen van dieren zijn; dat het risico op geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt;

Overwegende dat de opslag van 2.110 m³ mest wordt aangevraagd; dat er voldoende opslag van mest wordt voorzien;

Overwegende dat er geen bedrijfsafvalwater wordt geloosd; dat silosappen worden opgevangen in een citerne;

Overwegende dat men een grondwaterwinning met een debiet van 3.416 m³/jaar aanvraagt; dat het grondwater gebruikt zal worden als drinkwater voor de dieren en onder meer als reinigingswater voor de stallen, voertuigen en het akkerbouwmateriaal;

Overwegende dat volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, de inrichting is gelegen in het Demerbekken; dat de inrichting niet in een risicozone voor overstroming is gelegen; dat gelet op de aard van de aangevraagde activiteiten en mits naleving van de opgelegde voorwaarden er geen schadelijke effecten verwacht worden op het watersysteem; dat er

bijgevolg voldaan wordt aan artikel 8 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid, meer bepaald de watertoets;

Overwegende dat de inrichting verenigbaar is met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijke ordening;

Overwegende dat de hinder voor mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de gevraagde inrichting mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt".

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

4. In een eerste middel voert de verzoeker de schending aan van artikel 17, § 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna : Vlarem I), van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet) en van het materiële motiveringsbeginsel.

Hij zet uiteen dat de verwerende partij ten onrechte is uitgegaan van een correcte bekendmaking van de milieuvergunningsaanvraag, dat de aanplakking immers heeft plaatsgevonden op het perceel zelf van het bedrijf en niet op de grens met het openbaar domein, dat deze aanplakking bovendien deels verscholen was achter een haag en schuin was opgesteld, zodat ze niet leesbaar was vanaf het openbaar domein en door hem pas zeer laat is opgemerkt. De verzoeker stelt dat het feit dat hij het aanplakkingsbord uiteindelijk toch heeft opgemerkt, niet betekent dat andere omwonenden of belanghebbenden de aanplakking hebben gezien, dat een correcte plaatsing van het bord er mogelijk toe zou hebben geleid dat meer bezwaren zouden zijn ingediend en een andere beslissing zou zijn genomen. Hij meent dat de naleving van de regels inzake de bekendmaking van een milieuvergunningsaanvraag en het openbaar onderzoek een substantiële vormvereiste vormen.

5. De verwerende partij antwoordt dat het middel onontvankelijk is, aangezien de verzoeker naar aanleiding van het openbaar onderzoek effectief een schriftelijk bezwaar heeft ingediend. Bovendien meent de verwerende partij dat er sprake is van een "actio popularis" voor zover de verzoeker betwijfelt of de andere omwonenden de aanplakking hebben opgemerkt. Voorts wijst zij erop dat in het bestreden besluit het argument van de verzoeker behandeld en verworpen werd.

6. De verzoeker repliceert dat indien zou worden geoordeeld dat zijn bezwaar tijdens het openbaar onderzoek laattijdig was, hij wel degelijk belang heeft bij het middel omdat bij een correcte aanplakking hij het bord tijdig zou hebben opgemerkt. Hij wijst er in dit verband op dat de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant in eerste aanleg heeft geoordeeld dat zijn bezwaar laattijdig was en dat in het bestreden besluit hieromtrent geen standpunt wordt ingenomen. Voorts meent hij dat door het feit dat hij de aanplakking toch heeft opgemerkt, niet wordt aangetoond dat het openbaar onderzoek correct is verlopen.

7. In zijn laatste memorie laat de verzoeker nog gelden dat een louter tijdsverloop niet impliceert dat de lopende vergunningsprocedure bekend zou zijn bij de andere buurtbewoners, te meer omdat het een bestaande inrichting betreft die geen vragen oproept indien er geen visueel zichtbare veranderingen plaatsvinden. Voorts benadrukt hij dat de gedetailleerde regeling inzake de bekendmaking van vergunningsaanvragen voortvloeit uit het substantieel karakter van het openbaar onderzoek dat de belanghebbenden moet toelaten voldoende inzicht te krijgen in de aanvraag. Daarenboven merkt hij op dat de afwezigheid van bezwaarschriften - volgens hem te wijten aan de gebrekkige bekendmaking van de aanvraag - precies één van de redenen is op grond waarvan de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant de vergunning in eerste aanleg heeft verleend. Ten slotte stelt de verzoeker dat uit de neergelegde foto blijkt dat de aanplakking niet voldoet aan de reglementair gestelde voorschriften omdat een voorbijganger het perceel van de aanvrager van de vergunning moet betreden om kennis te kunnen nemen van de inhoud van de bekendmaking.

Beoordeling

8. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van Vlarem I wordt de bekendmaking van de vergunningsaanvraag op de plaats waar de exploitatie gebeurt of is gepland, aangebracht "op een schutting of op een aan een paal bevestigd bord, op de grens tussen het perceel en de openbare weg en evenwijdig met deze laatste, en op een maximumhoogte van 2 m". De bekendmaking moet tijdens de gehele duur van de aanplakking in goed zichtbare en goed leesbare staat worden gehouden.

9. De beweerde inbreuken op de voorschriften inzake de plaatsing, zichtbaarheid en leesbaarheid van de aanplakking - die naar het oordeel van de Raad van State veeleer mineur zijn - hebben niet verhinderd dat de verzoeker naar aanleiding van het openbaar onderzoek een bezwaarschrift heeft ingediend. Aldus heeft de aanplakking op de plaats van exploitatie zijn doel bereikt, namelijk derden-belanghebbenden er op te attenderen dat met betrekking tot de inrichting een vergunningsaanvraag werd ingediend. De verzoeker toont derhalve geen belangenschade aan. Aangezien verzoekers deelname aan het openbaar onderzoek niet in het gedrang werd gebracht, valt niet in te zien hoe dat wel het geval zou zijn geweest voor andere derden-belanghebbenden die aangewezen waren op dezelfde bekendmaking.

Het eerste middel is niet ontvankelijk.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

10. In een tweede middel roept de verzoeker de schending in van artikel 19 van Vlarem I, van artikel 3 van de motiveringswet en van het materieel motiveringsbeginsel, doordat in het bestreden besluit geen uitspraak wordt gedaan

over de tijdigheid van het tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaarschrift.

De verzoeker betoogt dat hij op 30 december 2010 zijn bezwaarschrift persoonlijk heeft overhandigd aan de balie op het gemeentehuis, dat dit bezwaarschrift tijdig was omdat het vóór 3 januari 2011 werd ingediend, dat het echter pas op 4 januari 2011 door de gemeente werd geregistreerd en dat de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant vervolgens de vergunning heeft verleend, uitdrukkelijk op grond van het onjuiste gegeven dat geen bezwaarschriften zouden zijn ingediend en de inrichting aldus geen hinder voor de omwonenden zou veroorzaken. De verzoeker merkt op dat in het bestreden besluit wel het bestaan en de tijdigheid van zijn bezwaarschrift wordt erkend, maar dat niet wordt geantwoord op zijn kritiek in het beroepschrift, noch wordt geoordeeld dat de deputatie ten onrechte geen rekening heeft gehouden met dit bezwaar en aldus de fout van de gemeente en de deputatie niet wordt rechtgezet. De verzoeker stelt dat overeenkomstig artikel 20, § 2, van Vlarem I de milieudienst van de gemeente de deputatie van advies moet dienen en dat, indien de gemeente wel rekening zou hebben gehouden met zijn bezwaarschrift, dat advies anders had kunnen zijn, alsook de beslissing van de deputatie. De verzoeker meent dat door zijn bezwaarschrift te erkennen het bestreden besluit de motivering van de beslissing van de deputatie ondermijnt, zodat de verwerende partij die beslissing niet zonder meer kon bevestigen.

11. De verwerende partij antwoordt dat in het bestreden besluit rekening wordt gehouden met het bezwaarschrift van de verzoeker en dat, gelet op de devolutieve werking van het administratief beroep, een beroepsbeslissing niet onwettig kan worden bevonden ten gevolge van een onzorgvuldigheid bij de beslissing in eerste aanleg.

12. In zijn memorie van wederantwoord erkent de verzoeker dat het administratief beroep devolutieve werking heeft, maar betoogt hij dat in het kader van de behandeling van dat beroep niet kan worden volstaan met een verwijzing

naar het bezwaar, zonder een inhoudelijke bespreking ervan. Hij stelt dat de verwerende partij niet aantoont dat zijn bezwaar werd beantwoord en evenmin dat geen sprake zou zijn van hinder, nu zij de inrichting niet heeft bezocht op een ogenblik dat er dieren aanwezig waren.

Beoordeling

13. Het bestreden besluit vermeldt dat "tijdens het openbaar onderzoek 1 bezwaarschrift werd ingediend" en dat "het bezwaarschrift betrekking heeft op geurhinder en afkomstig is van de beroepsindieners". Voorts vormt de overweging dat "de bekendmaking voldoende zichtbaar was vanop de openbare weg aangezien de beroepsindieners de bekendmaking nog voor het einde van het openbaar onderzoek hebben opgemerkt", een uitdrukkelijk antwoord op verzoekers standpunt dat het openbaar onderzoek niet correct is verlopen. Zoals uit de beoordeling van het eerste middel is gebleken, is die zienswijze van de verwerende partij niet onjuist.

14. De devolutieve werking van het administratief beroep brengt met zich mee dat de beroepsinstantie zowel de legaliteit als de opportuniteit van de zaak opnieuw onderzoekt, zonder daarbij gebonden te zijn door de motivering die is vervat in het beroepen besluit of zonder deze te moeten beantwoorden. De in beroep genomen beslissing komt volledig in de plaats van de in eerste aanleg genomen beslissing. Hieruit volgt dat de bewering van de verzoeker dat de in eerste aanleg genomen beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant aangetast zou zijn door een onregelmatigheid, niet relevant is voor de beoordeling van de wettigheid van het thans bestreden besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur. Ook de eventualiteit dat het beslissingsproces in eerste aanleg tot een ander resultaat zou kunnen hebben geleid, mist pertinentie aangezien in graad van beroep het onderzoek volledig wordt overgedaan, met inbegrip van het opnieuw inwinnen van de vereiste adviezen.

Het tweede middel is ongegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

15. In een derde middel voert de verzoeker de schending aan van artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, van artikel 3 van de motiveringswet en van het materieel motiverings- en het zorgvuldigheidsbeginsel, doordat in het bestreden besluit ten onrechte wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van geurhinder.

De verzoeker betoogt dat hij vaak geurhinder ondervindt als gevolg van de verouderde bouwwijze van de varkensstallen, die bestaan uit een stalvloer op roosters, met verluchting deels via de nok zonder pet en deels natuurlijk en uit een mestkelder zonder geurafsnijder onder de stal. Hij stelt dat de exploitant niet aangeeft, in het licht van artikel 5.9.8.1, § 1, van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna : Vlarem II), hoe hij de ventilatie van de stallen heeft uitgevoerd teneinde verontreiniging van de omgevingslucht te voorkomen of te beperken tot de normale burenlast. De verzoeker zet uiteen dat de bouw van een ammoniakemissiearme stal een absolute noodzaak is om de geurhinder te verminderen, dat op grond van Vlarem II nieuwe varkensstallen verplicht ammoniakemissiearm gebouwd moeten worden volgens een lijst van stalsystemen, dat in de beslissing van de deputatie van de provincie Vlaams-Brabant geëist wordt de bestaande varkensstallen ammoniakemissiearm te maken binnen een termijn van tien jaar, dat deze termijn echter willekeurig is en niet gemotiveerd kan worden vanuit het oogpunt van de afschrijving van de bestaande stallen, aangezien deze, zoals bevestigd in het bestreden besluit, minstens 35 jaar oud zijn en bijgevolg reeds lang zijn afgeschreven, dat de beslissing van de deputatie dan ook toelaat de bestaande stallen verder uit te baten, zonder te moeten voldoen aan dwingende, meer recente en strengere bouwregels en dat in het bestreden besluit niet wordt

geantwoord op deze problematiek en de beslissing van de deputatie op dat punt louter wordt bevestigd.

Voorts voert de verzoeker aan dat ook de opmerking in zijn beroepschrift dat in de vergunning in weinig dwingende bewoordingen "verwacht" wordt dat binnen tien jaar aan voormelde verplichting zal zijn voldaan, niet wordt beantwoord in het bestreden besluit, terwijl nochtans de noodzaak bestaat om bijzondere milieuvoorwaarden duidelijk te formuleren zodat geen verschillende interpretaties mogelijk zijn.

Ten slotte wijst de verzoeker erop dat in het bestreden besluit, op grond van de vaststelling dat tijdens een plaatsbezoek op een ogenblik dat geen dieren aanwezig waren op het bedrijf geen geuroverlast werd waargenomen, wordt besloten dat zes bijkomende dieren geen noemenswaardige bijkomende overlast zullen veroorzaken. De verzoeker meent dat in deze redenering oorzaak en gevolg worden omgewisseld, dat precies de afwezigheid van dieren op het bedrijf de reden was dat geen geuroverlast werd waargenomen, dat deze situatie niet toeliet de overlast door het bedrijf, indien er dieren aanwezig zijn, in te schatten en dat de verwerende partij aldus geen enkel ernstig onderzoek heeft gevoerd naar de geurhinder, hetgeen het belangrijkste bezwaar is van de verzoeker.

16. De verwerende partij antwoordt dat in het bestreden besluit op afdoende wijze wordt aangegeven waarom er sprake is van een aanvaardbaar hinderniveau, met name omdat geen enkele klacht was neergelegd inzake geurhinder, een uitbreiding met zes varkens op een totaal van 1.000 verwaarloosbaar is op het vlak van bijkomende hinder en de inrichting op voldoende afstand is gelegen van hindergevoelige gebieden. De verwerende partij beklemtoont dat de verzoeker ervoor heeft gekozen om in agrarisch gebied te wonen en dat een hogere tolerantiedrempel bestaat voor zonevreemde woningen in agrarisch gebied. Voorts betoogt zij dat de verzoeker niet aantoont dat er sprake zou zijn van een kennelijk onredelijke beslissing, aangezien het bestreden besluit wel degelijk antwoordt op zijn grieven, maar tevens vaststelt dat inzake

ammoniakemissiearme stallen reeds meer wordt opgelegd dan noodzakelijk volgens de regelgeving, waardoor dat besluit niet tegemoetkomt aan verzoekers opmerking om de normen inzake ammoniakemissiearme stallen met onmiddellijke ingang op te leggen. Wat betreft de duidelijkheid van de opgelegde bijzondere vergunningsvoorwaarde inzake ammoniakemissiearme stallen, meent de verwerende partij dat die voorwaarde slechts in die zin kan worden geïnterpreteerd dat de exploitant binnen een termijn van tien jaar de opgelegde verplichting dient uit te voeren.

17. In zijn memorie van wederantwoord beklemtoont de verzoeker dat de verwerende partij niet ingaat op de tegenstrijdigheid van het bestreden besluit, waarin enerzijds wordt gesteld dat de stal moet worden omgevormd voor het einde van de afschrijvingsperiode van 25 jaar en anderzijds dat de stal 35 à 40 jaar oud is. Ook stelt hij dat een vergunningsvoorwaarde voldoende precies en dwingend moet zijn en geen appreciatie mag toelaten, zodat de vergunning enkel kon worden verleend op voorwaarde dat de stal onmiddellijk zou worden omgevormd. Volgens de verzoeker is, in ondergeschikte orde, de praktische ingangsdatum van de verplichting tot omvorming van de stallen onzeker, aangezien de afschrijvingsperiode ervan een te ruime appreciatiemarge biedt, waarbij die datum zou kunnen worden verschoven door het inroepen door de exploitant van economische omstandigheden of investeringen voor herstellingen en waarbij onduidelijkheid bestaat omtrent de parameters en modaliteiten ter zake. Ten slotte argumenteert de verzoeker dat het feit dat zijn woning zonevreemd zou zijn, geen reden is om geurhinder te veroorzaken en bovendien een nieuw argument betreft dat niet door de verwerende partij voor het eerst kan worden aangevoerd in de voorliggende vernietigingsprocedure.

18. In zijn laatste memorie laat de verzoeker nog gelden dat de afwezigheid van klachten het gevolg is van de verdraagzaamheid van de buurtbewoners en dat die verdraagzaamheid niet mag worden misbruikt om te stellen dat er geen overlast zou zijn. Voorts stelt hij dat het gegeven dat de opgelegde voorwaarde inzake ammoniakemissiearme stallen strenger is dan de

geldende Vlarem-norm, geen reden is om onduidelijkheid te scheppen in de beslissing. Hij acht het logisch dat een principiële beleidslijn inzake bestaande stallen ook een concrete invulling zou krijgen in de beslissing over de milieuvergunningsaanvraag.

Beoordeling

19. Op grond van de door de verwerende partij bevestigde bijzondere vergunningsvoorwaarde is de exploitant verplicht om binnen een termijn van 10 jaar, na de hernieuwing van de vergunning, de bestaande stallen uit te rusten met een ammoniakemissiearm stalsysteem of om, in samenspraak met de afdeling Milieuvergunningen, te kiezen voor een alternatief systeem dat voldoet aan afdeling 4.1.2 van Vlarem II.

In dit verband wordt in het bestreden besluit overwogen dat "het klassieke stallen betreffen", dat "de verplichting om stallen ammoniakemissiearm uit te voeren volgens titel II van het VLAREM enkel geldt voor nieuw te bouwen stallen", dat "volgens de exploitant de stal voor 460 varkens ouder is dan 40 jaar en de stal voor 540 varkens circa 35 jaar oud is" en dat "de opgelegde voorwaarde bijgevolg strenger is dan het VLAREM".

De verzoeker betwist niet dat aan de exploitant - wiens dieren ondergebracht worden in stallen waarop de door Vlarem II vastgestelde bijkomende voorschriften inzake de toepassing van ammoniakemissiearme staltechnieken (artikel 5.9.2.1bis van Vlarem II) in beginsel niet van toepassing zijn - een verplichting wordt opgelegd die strenger is dan algemeen geldend. Dat feit alleen laat bezwaarlijk toe te concluderen dat de verwerende partij geen aandacht heeft gehad voor de problematiek van mogelijke geurhinder. In het bestreden besluit staat ook niet te lezen dat er geen geurhinder is, wel dat deze tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt. In de gegeven omstandigheden, waarbij wordt gewezen op de afwezigheid van klachten van buurtbewoners over geurhinder of andere vormen van hinder en op een beperkte uitbreiding van de

inrichting met zes varkens, acht de Raad van State dit oordeel niet kennelijk onredelijk.

De formele motiveringsplicht reikt niet zo ver dat de verwerende partij te dezen uitdrukkelijk had moeten aangeven waarom voor de uitvoering van de opgelegde bijzondere voorwaarde - die ten andere in voldoende concrete en dwingende bewoordingen is geformuleerd om uitvoerbaar te zijn - een principiële termijn van 10 jaar wordt vooropgesteld. In dit verband volstaat de beschouwing dat aan de exploitant individueel strengere verplichtingen worden opgelegd in vergelijking met de algemeen geldende normen die toelaten dat bestaande stallen verder worden geëxploiteerd in hun huidige vorm zonder te voldoen aan de bijzondere constructievoorschriften om de emissie van ammoniak te beperken.

Het derde middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertien juni tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,

bijgestaan door

Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Elisabeth Impens	**Luc Hellin**